

Landskap: *Västergötland* Upptecknat av: *Emil Petersson*
 Härad: *Kind* Adress: *Bäck, Hällabäck*
 Socken: *Hälsörvik* Berättat av: _____
 Uppteckningsår: *1946* Född år *1878* i *Hälsörvik*

<i>Lilla jul.</i>	<i>s. 1.</i>	<i>LuF. 47</i>
<i>Kyrn. dels mässdagen</i>	<i>s. 1.</i>	
<i>Lucia</i>	<i>s. 1-2.</i>	
<i>Julsått</i>	<i>s. 1.</i>	
<i>Bröllop och bröllopseder.</i>	<i>s. 3-5.</i>	<i>LuF 52</i>

Lilljul.

1/ Kyndelmässadagen den 3 febr. är lilljul eller barnajul. Då gjordes aftonmåltiden bättre än de andra dagarna. Gåvor vid lilljul ha ej förekommit här på orten.

2/ Tidigt på lusse morgonen skulle folk ha emär gas och en sup på säng. Lussagubbar brukade komma kvällen innan & lägga pengar. De voro utklädda till oigenkännlighet. För omkring 50 år sedan såg jag den första utklädda Luciabuden. På grund av det låga julstaket behöfdes folket tidigt frukost för att sedan komma ut i arbetet. Lussebiten var en sup och en bit bröd. Julstaket förkommu oftast på Luciadagen. Innan quisen slaktades gjöds slaktaren på brännvin & mat. Slaktaren skulle ha en bit som hetts "sjiren" som utgjorde den främre delen av ryggraden ned till bröstbågen med vidstående fläsk.

Lu F 47.

Uttrycket svinnatten kommer av, att när grisen skulle slaktas gick man upp vid kuddiden på morgonen. Grisen hämtades i ladugården och släpades tvänds in åt köket varefter den avlivades och sedan föredags skällning och styckning. Till belysningen användes "spingstickor" (spändade furustickor.) Den tidiga slakten var beroende av att husmodern fick ej gå till sängs innan allt var uppsdat.

För omkring 20 år sedan infördes seden att baka lussekatter. Seden till en lussekatt var en vanlig ostbrädsdeg. Formen: Storlek som en handflata. Smått med russin.

Några särskilda seder äro ej här förknippade med kyndelsmässan.

Tjettandag knut (d. 13/1) skulle kvällen maten bestå av 13 rätter. Tjettandag knut dansas julen ut" och en "va då blåa söckna."

ACC. N:R M. 9974:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

LwF. 52

När på orten förskamma brölloren i all enkelhet
Wid vigsel i kyrkan förs bruden in av brud-
gumman.

För i världen skulle endast bruden ha vigsel-
ring. Den bestod av silou, brud & riselrad. Hos
förmågnas personer var den förgylld. När så be-
hövdes kunde vigselring & kläder lånas av en
granns eller släkting. Som sparring eller var-
dagring fick husmodern bära en mässings-
ring. Över brudparets plats vid bröllopsbordet
spändes en vit diällduk upp i taket. Min
färfader ha berättat att vid ett bröllop på Håll-
hacks zäteri Busseyd omkring 1840-talet färdad
brudpar & gäster till kyrkan ridande förträdda
av musik. Brudens & brudgummens föräldrar
samt prästen skulle sitta närmast brudpar.
Övriga gäster efter ålder & förmögenhetstillhör.

ACC. N:R M. 9974:4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Det var för värdfolket ett drygt arbete vid bordsättningen alla skulle kugas till sina platser. Rättarna voro olika sorters stek, risgrädd-
gröt, såsast o ostkaka, vilket nedsköljdes med
hembruggt öl o hembränt brännvin i rikliga
mängder. Musiken spelades då ny rätt kom
in. Bruden hade en fallrik stående framför
sig i vilken gästerna nedlade pengar allt efter
råd och lägenhet. Den vanliga dansen var
polka o vals. Prästen gick för dansen med bru-
den. Långväga gäster kvastannade i köllaps-
gårdens etär gästerna efter den rikliga förelä-
ningen gått till sängs kom värden och tjäd på
"lappesuper." Bruden var klädd i svart och ha-
de psalmbok o vit näsduk i handen, samt
halskedja med vidhängande evampdoza.
Brudkronan lånades av församlingens kyrka om
bruden var mö, annars användes myrtenkrona.

ACC. NR M. 9974:5.

Om hon var gravid men ändå var kyrkkonan
fick hon betala 9 daler (1.50) det kallades att
tvätta kronan. Bruden skulle ha en peng i
shon, vilka skulle bäda rikedom. Prästfun
kläddes bruden. Arbeten restes av fraktens
ungdom.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV